

Bosna: Obnovljeni Strah Od Mudzahedina

Author: [Sead Numanovic](#)

Teroristički napadi u SAD pokrenuli su "lov na vestice" - na mudzahedine u Bosni.

"Najozloglaseniji" islamski borac u Bosni pojavio se prošle nedelje uživo na državnoj televiziji nazvavši zločine počinjene u Njujorku i Vasingtonu terorističkim delima. Potom je zamolio da ga ostave na miru. "Svaki put, čak i kada eksplodira petarda bilo gde u Bosni, policija dolazi na moja vrata", izjavio je Abu Hamza.

Hamza je mudzahedin kako već nazivaju sve strance - islamske borce u Bosni bez obzira na njihovo poreklo ili veroispovest. On je bivši vođa nekih 300 mudzahedinskih porodica koje su se nastanile u Bocinji, napuštenom srpskom selu u srednjoj Bosni, i veteran je El Mudzahid jedinice bosanske vojske. Ova jedinica čiji su pripadnici bili strani islamski borci i njihovi lokalni sledbenici bila je aktivna tokom citavog rata.

Posle Dejtona, jedinica je raspustena, ali je izazvala zabrinutost 11. septembra zbog onih mudzahedina koji su ostali u zemlji nakon okončanja rata u Bosni, u kome je učestvovalo oko 3.000 islamskih boraca. Neki su uporedili narastajuću paniku zbog muslimanskih radikala sa "lovom na vestice".

Nedavno su pripadnici SFOR-a uhapsili sestoro ljudi, uključujući jednog Jordanca i jednog Egipćanina, osumnjicanih za pripremanje terorističkih napada.

Portparol SFOR-a, Deril Morel, odbio je da iznese bilo kakve detalje o ovoj operaciji, ali je, ipak, rekao da četvorica osumnjicanih koji su još uvek u pritvoru mogu biti predati bosanskim vlastima nakon što SFOR završi sopstvenu istragu.

Ova hapšenja su označila prekretnicu, jer je SFOR do sada hapsio isključivo civile osumnjicene za ratne zločine.

Posle napada u Njujorku i Vasingtonu, bosanske vlasti sprovode urgentnu istragu i proveru svih državljanstava i pasosa izdatih strancima od 1992. godine. Federalna policija temeljno proverava boraviste svih mudzahedina koji su ostali u zemlji.

Spekulacije koje su se pojavile u hrvatskoj, srpskoj, čak i bosnjackoj štampi samo su dale dodatni podsticaj sveopštem strahu od terorizma. Glasine prema kojima je i sam Osama bin Laden dobio bosanski pasos tokom rata zvanično su demantovane. To se, ionako, činilo prilično neverovatnim jer bi bosanski pasos bio od slabe koristi beguncu od zakona s obzirom da citav svet, osim Hrvatske, Jugoslavije i nekoliko drugih zemalja, zahteva od bosanskih državljana da imaju vize za ulazak u druge zemlje.

Tvrđnju jedne nemačke novinarku da je videla Bin Ladena u Sarajevu tokom 1993. godine, sa podsmehom su propratili zapadni novinari koji su posećivali bosansku prestonicu tokom rata, kao i domaći stanovništvo.

Potom su se pojavili izveštaji da se Bosna nalazi na spisku zemalja u kojima navodno Bin Ladenova teroristička organizacija "Al Kaida" ima svoje celije. Možda je to i istina, ali će pazljivi čitalac uočiti da se i Velika Britanija i SAD, takodje, nalaze na toj listi.

Napis u hrvatskom magazinu "Nacional" u kome anonimni izvori tvrde da FBI veruje kako je jedan od otmicara aviona ciji je cilj bio Svetski trgovinski centar posedovao bosanski pasos nije potvrđen.

Saopštenje prema kojem je Interpol poslao spiskove od 19 osumnjicanih terorista svim zemljama clanicama, ukljucujuci Bosnu, pojavio se u nekim medijima kao izvestaj u kome se zapravo tvrdi kako lokalna policija mahnitno procesljava citavu Bosnu u potrazi za osumnjicenicima, pri cemu se ne pominje da je taj isti spisak poslat i u ostale zemlje.

Ucestale kontradiktorne vesti i glasine prakticno ne dopustaju ni Bosancima, ni zapadnjacima da procene koliko je ozbiljna pretnja, ako ona uopste postoji, koju predstavljaju mudzahedini u Bosni.

Naravno, jos uvek porozne bosanske granice, slozena birokratija, manjak koordinacije izmedju dva entiteta i podeljenost policije, vojske i obavestajnih sluzbi duz etnickih linija predstavljaju razlog za zabrinutost.

"Svesni smo problema," izjavio je nedavno Zlatko Lagumdžija, koji je istovremeno i premijer i ministar inostranih poslova bosanske vlade. Medjutim, on je naglasio da problem ne treba potcenjivati, ali ni preuvelicavati.

Mudzahedini su u Bosnu pristigli na pocetku rata, a vecina ih je zelela da pomogne vladi muslimanske vecine. Svojim dolaskom izazvali su strah kod bosanskih Srba i Hrvata, kao i pomesana osecanja medju bosnjackom populacijom.

Mada su ih neki bosnjacki vojnici cenili kao sposobne borce, ostali su ih se plasili i mrzeli, verujuci da im je cilj da osnuju teroristicke kampove, da spijuniraju, trguju narkoticima ili oruzjem. Ostali su bili zastraseni njihovim strogim obavljanjem verskih duznosti i sumnjicali su ih da zele da masakriraju Srbe, Hrvate i bosnjacke "nevernike".

Naravno, motivi koji su islamske borce doveli u Bosnu su mnogobrojni i, jednako razliciti, kao i osecanja koja je njihov dolazak prouzrokovao medju lokalnim stanovnistvom - sto je cinjenica koju mnogi zapadnjaci i lokalni stanovnici previdjaju.

Tokom rata, razliciti obavestajni i vojni izvori tvrdili su da su neke zapadne zemlje, pogotovo Francuska, rasporedjivale islamske borce u Bosni radi prikupljanja obavestajnih podataka. Medjunarodne i lokalne agencije su takodje iznele dokaze prema kojima su neki mudzahedini boravili u teroristicnim kampovima za obuku kao i da su se bavili krijumcarenjem droge i oruzja u Bosni, na Kosovu i u Albaniji.

Jedan pripadnik Treceg korpusa Armije Bosne i Hercegovine, koji je bio zaduzen za El Mudzahid jedinicu, procenjuje da je oko 3.000 boraca proslo kroz Bosnu tokom rata. "Oko 100 ih je poginulo casno u akciji. Medjutim, bilo je i onih koji su postali kriminalci ili su se bavili obavestajnim radom."

Kada se rat završio, jedan od uslova za zapadnu, pogotovo americku, politicku i finansijsku podrsku bilo je rasformiranje mudzahedinskih jedinica. El Mudzahid jedinica je raspustena i vecina stranih islamskih boraca je napustila zemlju.

Ipak, glasine o organizovanim mudzahedinskim aktivnostima se i dalje pronose Bosnom. Lokalna stampa je nedavno objavila izvestaje o jednom muslimanskom teroristicnom kampu za obuku udaljenom oko 45 minuta voznje od Sarajeva, na obalama Jablanickog jezera. Tamo se, navodno, borci obucavaju za akcije u Ceceniji i Avganistanu, odnosno svuda gde je islam "ugrozen".

Kantonalne vlasti redovno negiraju postojanju takvog kampa. Tokom posete pre mesec dana, ovaj reporter je otkrio samo deset belih satora koji cine letnji kamp za siroca, decu koja su ostala bez roditelja za vreme rata. Finansiraju ga i vode ljudi iz organizacije "Furkan" koji insistiraju da je njihov jedini posao da pruze pomoc u knjigama za 140 malisana.

Aktivna islamska omladina je grupa koju cesto prate glasine da je umesana u terorizam u Bosni i Hercegovini. Jedan od osnivaaca, Muris Cupic, tridesetogodisnji student ekonomije i bivsi pripadnik El Mudzahid jedinice, docekuje smehom takve tvrdnje. "Ne postoji opasnost od militantnog islama," kaze on, insistirajuci da njegova grupa jedino zeli da propoveda i izrazi svoj verski identitet.

Mada su izvestaji o organizovanim mudzahedinskim aktivnostima u Bosni mozda preuvelicani, svakako je tacno da su mnogi islamski borci ostali u zemlji nakon rata.

Abu Hamza naglasava da je sasvim legalno dobio bosansko drzavljanstvo, te da su njegovi ratnicki dani odavno prosli. Vecina od 300 mudzahedinskih porodica koje su se naselile u napustenom selu Bocinja prosle godine morala je da napusti kuce u kojima su boravili posto su se bosanski Srbi vracali u svoje predratne domove. Hamza i nekolicina drugih su kupili svoje kuce od srpskih vlasnika i ostali u selu.

Abu Ahmad, 35-godisnji Jordanac, koji sada zivi u centralnoj Bosni sa svojom zenom i detetom, bio je mudzahedin od svoje sesnaeste godine. Njegova majka je potrosila ustedjevinu da bi mu omogucila da se bori protiv Rusa u Avganistanu. "S njenom dozvolom sam otisao u jedan pakistanski grad na obuku i potom sam se borio u jednoj arapskoj jedinici u Avganistanu dve i po godine," kaze Ahmad. "Oko sto boraca je doslo ovde krajem 1992. godine kada smo shvatili s kojim se opasnostima suocavaju bosanski Muslimani."

Mora se reci da vecina mudzahedina zivi mirno. Za neke se zna da su napali ljude koji su pili alkohol, ili zene za koje su smatrali da su nepristojno obucene. Takvi incidenti predstavljaju osnovu sukoba sa lokalnim stanovnistvom.

Drugi su ostali u Bosni jer su za njima bile raspisane poternice zbog paravojnih ili teroristickih aktivnosti u zemljama iz kojih poticu, a neki su bili umesani u pljacke i druge kriminalne aktivnosti.

Federalni ministar policije Muhamed Besic potvrđuje da je tokom nekoliko meseci, uoci nedavnih hapsenja koje je izveo SFOR, federalna policija uhapsila petoricu stranaca od kojih su cetvorica osumnjicena za terorizam. "Dvojica su izrucena Francuskoj, a jedan turski drzavljanin je izrucen nemackim vlastima po osnovu optuzbi za krijumcarenje narkotika," kaze Besic. "Dvojica Egipcana se nalaze u zatvoru i bice uskoro izrucena. Obojica su imala bosanske pasose sa laznim imenima."

Prosle nedelje, zamenik federalnog ministra unutrasnjih poslova Tomislav Limov je istakao da najozbiljniju pretnju ne predstavljaju mudzahedini koji su se naselili u Bosni, vec "tajni agenti" ili moguci upadi novih islamskih boraca ili terorista koji bi mogli da iskoriste porozne bosanske granice i nekoordiniran rad policijske mreze.

Ova zabrinutost potkrepljena je Besicevom izjavom da obavestajni izvestaji koji poticu od "neimenovanih ali pouzdanih izvora" upozoravaju da je jedna grupa od oko 70 islamskih terorista iz Avganistana na putu ka Bosni.

"Bosna... je prilicno bezbedna zemlja," naglasava Besic. "Ipak, pojedinci sposobni za svakakve stvari su mozda na putu ka Bosni iz ideoloskih, politickih, verskih i ko zna kakvih razloga."

"Zeleo bih da porucim svima koji su povezani sa teroristickih aktivnostima i smatraju da ce ovde naci

bezbedno skroviste ili raj na zemlji (u Bosni) da ce se zapravo suociti sa pravim paklom. Ovde za njih prosto nema mesta."

Sead Numanovic je reporter i urednik sarajevskog dnevnog lista "Dnevni Avaz" i nedeljnika "Express".

Location: [Albania](#)
[Kosovo](#)
[Croatia](#)
[Chechnya](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosna-obnovljeni-strah-od-mudzahedina>